

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Konwencja Stambulska

#porozmawiajMY
o prawie do równego traktowania

Dlaczego RPO zajmuje się Konwencją Stambulską i przemocą wobec kobiet?

Rzecznik Praw Obywatelskich pełni funkcję niezależnego organu do spraw równego traktowania.

Jednym z priorytetowych zadań Rzecznika jest przeciwdziałanie przemocy wobec kobiet, która stanowi formę dyskryminacji ze względu na płeć.

Według statystyk Policji tylko w 2019 r. przemocy doznało przeszło 88 tysięcy osób, z czego ponad 65 tysięcy stanowiły kobiety!

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Konwencja Stambulska

Czy Konwencja wprowadza nowe rozwiązania, których w polskim systemie prawnym brakuje?

TAK

Konwencja podchodzi do zjawiska przemocy kompleksowo – wskazuje, jakie kroki i działania należy podjąć, żeby ograniczyć jej skalę, a także jakie kroki podjąć, gdy do przemocy już doszło.

Polskie prawo zakazuje dyskryminacji ze względu na płeć (art. 33 Konstytucji), ale poza tym zawiera jeszcze luki w systemie ochrony przed przemocą np. ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **nie przewiduje ochrony przed przejawami przemocy ekonomicznej, pozbawia wsparcia osoby doświadczające przemocy ze strony byłego partnera lub męża, z którym ofiara nie zamieszkuje.**

Niewystarczająco chroniona jest również sytuacja kobiet szczególnie narażonych na nierówne traktowanie przez państwo np. seniorek, migrantek czy kobiet z niepełnosprawnościami.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Konwencja Stambulska

Słyszałem, że Konwencja całkowicie pomija sytuację mężczyzn, czy to prawda?

NIE

Konwencja poświęca dużo uwagi kobietom, ponieważ obejmuje formy przemocy, których doświadczają jedynie kobiety (przymusowa aborcja, okaleczenie narządów płciowych) lub też takie, których kobiety doświadczają znacznie częściej niż mężczyźni (przemoc seksualna i gwałt, molestowanie seksualne, przemoc domowa, przymusowe małżeństwo, przymusowa sterylizacja)...

Konwencja nie podważa w żaden sposób faktu, że mężczyźni również padają ofiarami przemocy domowej czy np. ekonomicznej lub seksualnej.

Konwencja zachęca państwa do stosowania jej przepisów do wszystkich ofiar przemocy domowej: mężczyzn, dzieci czy osób starszych (art. 2 ust. 2).

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Konwencja Stambulska

Czy stosowanie Konwencji stanowi zagrożenie dla rodzin?

Celem Konwencji nie jest regulowanie życia rodzinnego czy modelu rodziny.

Konwencja nie zawiera ani definicji rodziny, ani nie promuje określonego jej typu.

Wymaga za to od rządów zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom, które są zagrożone w domu lub przez członków rodziny.

Każdej osobie żyjącej w związku, w którym dochodzi do przemocy, Konwencja oferuje bezpieczeństwo, ochronę i wsparcie oraz perspektywę odbudowania życia wolnego od przemocy, np. poprzez zapewnienie skutecznych środków prawnych, schronisk i usług pomocowych.

Prawdziwym zagrożeniem dla rodzin jest przemoc i jej bagatelizowanie, a nie środki, które mają na celu ochronę i wspieranie ofiar – **przemoc nie jest sprawą prywatną!**

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Konwencja Stambulska

W internecie czytałam, że ta Konwencja wprowadza definicję gender...?
Czy to prawda?

Konwencja mówi o tym, że przemoc jest często związana z płcią, częściej doświadczają jej kobiety. Są też takie formy przemocy, których doświadczają tylko kobiety.

Konwencja nie zmierza do „usunięcia różnic” pomiędzy płciami biologicznymi. Nie mówi także, że kobiety i mężczyźni muszą być tacy sami:

Konwencja Stambulska zwalcza natomiast przekonanie, że kobieta jest gorsza, słabsza, mniej inteligentna niż mężczyzna.

Jej przepisy mają na celu walkę z nieprawdziwymi stereotypami, zwyczajami i tradycjami, które narosły wokół kobiet prowadzą do nierównego traktowania w sferze prywatnej i publicznej, w życiu politycznym, w pracy, w systemach edukacji etc.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Konwencja Stambulska

Jak Konwencja odnosi się do kwestii religii?

Konwencja nie wskazuje, że religia jest źródłem przemocy.

Konwencja wymaga, żeby strony zagwarantowały, że kultura, zwyczaje, religia, tradycja czy tzw. „honor” nie będą uznawane za usprawiedliwienie dla wszelkich aktów przemocy objętych zakresem Konwencji (art. 12 ust. 5).

Podobnie regulują to polskie przepisy, które zakazują stosowania przemocy wobec najbliższych – sprawcy przemocy nie mogą usprawiedliwiać się, że stosowali przemoc, bo tak nakazywały im ich przekonania religijne.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Konwencja Stambulska

Co Konwencja mówi o stereotypach związanych z płcią i o edukacji?

Powielanie stereotypów związanych z płcią w edukacji oznacza ograniczanie rozwoju naturalnych talentów i zdolności dziewcząt i chłopców, ich wyborów edukacyjnych i zawodowych, jak również ich życiowych szans.

Edukacja, którą otrzymują dzieci znacząco wpływa na to, jak myślą o sobie samych, swoich rówieśnikach i czy relacje, jakie nawiązują są pozbawione przemocy. Mądra edukacja pomaga im stać się pełnymi szacunku i demokratycznymi obywatelami.

Nie wpływa na orientację seksualną, ani tożsamość płciową.

Konwencja dąży do promowania wartości równości płci, wzajemnego szacunku i relacji międzyludzkich bez przemocy, niestereotypowych ról społeczno-kulturowych przypisywanych płciom, prawa do nienaruszalności osobistej oraz świadomości w zakresie przemocy ze względu na płeć i potrzeby przeciwdziałania jej.

Konwencja jest tu zgodna z przepisami Konstytucji RP.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Konwencja Stambulska

**Jak Konwencja pomaga walczyć z przemocą?
Dlaczego Polki jej potrzebują?**

Konwencja stworzyła impuls dla lepszych polityk, usług i świadczeń, a także debaty w sprawie przemocy, jakiej doświadczają kobiety i dziewczęta, a także sposobów udzielania im pomocy.

Konwencja pozytywnie wpłynęła na życie kobiet w całej Europie - zapoczątkowała i doprowadziła do istotnych zmian w prawie.

To właśnie dzięki Konwencji w Polsce uruchomiony został całodobowy telefon pomocy dla osób doświadczających przemocy, a Sejm przyjął ustawę, która przewiduje możliwość wydania przez funkcjonariusza Policji i Żandarmerii Wojskowej natychmiastowego zakazu zbliżania się lub opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie ze sprawcą, gdy życie osób pokrzywdzonych jest w bezpośrednim zagrożeniu.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Konwencja Stambulska

Jak Konwencja Stambulska odnosi się do kwestii orientacji seksualnej i tożsamości płciowej?

Konwencja nie ustanawia nowych standardów w odniesieniu do tożsamości płciowej i orientacji seksualnej, w tym do prawnego uznawania par tej samej płci.

Konwencja, podobnie jak Konstytucja RP zakazuje dyskryminacji z wielu powodów, w tym z powodu tożsamości płciowej i orientacji seksualnej.

Oznacza to, że państwo ma obowiązek chronić i wspierać wszystkie ofiary przemocy, niezależnie od ich cech.

